

Statsråden

Alle fylkeskommuner
Innovasjon Norge (hovedkontor og distriktskontor)
Selskapet for industrivekst
Forskningsrådet
Oslo kommune

Deres ref

Vår ref
05/2957-10 KM

Dato
10.11.2005

Distrikts- og regionalpolitikk. Orientering om reviderte rammer i statsbudsjettet for 2006 som følge av regjeringsskiftet

I Innledning

Regjeringen vil gjennomføre et distriktpolitisk løft. Målet er å legge til rette for likeverdige levekår i hele landet og opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Regjeringen vil derfor allerede for 2006 foreslå vesentlige endringer i det framlagte budsjettet. I dette brevet vil Kommunal- og regionaldepartementet orientere nærmere om de foreslåtte endringene som er lagt fram for Stortinget.

II Nye rammer og forslag i 2006

I sitt tillegg til budsjettet for 2006, St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006), foreslår regjeringen en samlet økning på 120 mill. kr til distrikts- og regionapolitiske formål. Samlet bevilgning over programkategori 13.50 blir 2 867,9 mill. kr.

Regjeringen ønsker å øke verdiskapingen på grunnlag av regionale fortrinn. Størstedelen av økningen, 80 mill. kr, er derfor lagt på midlene til regional utvikling i regi av fylkeskommunene, fordelt med 76,74 mill. kr over kap. 551, post 60 Tilskudd til fylkeskommunene for regional utvikling, og med 3,26 mill. kr over kap. 551, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune – ”Fritt fram.” Regjeringen er opptatt av å styrke kommunenes rolle i distriktpolitikken. Regjeringen mener kommunale næringsfond er et viktig virkemiddel for å styrke kommunenes muligheter til å drive lokalt næringsutviklingsarbeid.

Posten for nasjonale satsinger (sentral pott) foreslås styrket med 36 mill. kr. til 319 mill. kr. Regjeringen vil avsette mer midler til bl.a. småsamfunnssatsing, entreprenørskap blant kvinner og ungdom og SIVAs næringshagesatsing. Det blir også satt av egne midler til kulturbasert næringsutvikling.

Fordeling av rammene til regionale og nasjonale virkemiddelaktører fra de ulike postene er å finne i Vedlegg 1.

III Rammer og nye føringer for de enkelte budsjettpostene

Kap 551, post 60 Tilskudd til fylkeskommunene for regional utvikling

Målet for posten er å bidra til å fremme utvikling av lønnsomme bedrifter, både gjennom direkte virkemidler og gjennom tilrettelegging for næringsutvikling, og til å skape attraktive steder for næringsliv og befolkning.

Kommunale næringsfond

Denne regjeringen ønsker å styrke kommunenes rolle i distriktspolitikken. Et aktivt engasjement i kommunene er en viktig forutsetning for utvikling av lokalt næringsliv. Regjeringen mener kommunale næringsfond er et viktig virkemiddel for kommunene i deres arbeid med lokal næringsutvikling. En del fylkeskommuner har også de siste årene prioritert kommunale næringsfond innenfor gjeldende rammer. Regjeringen ønsker å øke bevilgningene over denne posten for bl.a. å gi fylkeskommunene større muligheter til å prioritere midler til dette formålet. Regjeringen legger til grunn en samlet ramme på 100 mill. kr innenfor den regionale potten til en gjeninnføring av kommunale næringsfond i alle deler av det distriktpolitiske virkeområdet. Midlene til kommunale næringsfond er fordelt til fylkeskommunene som skjønnskudd. Regjeringen ser positivt på kommuneoverskridende samarbeid og ønsker at det skal være fleksibilitet for at de kommunene som ønsker det og der det er hensiktsmessig, kan bruke midlene også til regionale næringsfond.

Direkte bedriftsrettede tiltak gjennom Innovasjon Norge og midler til regional utvikling

Regjeringen vil legge til rette for næringsutvikling og nyskaping. Regjeringen ser det derfor som viktig å øke støtten til næringsutvikling gjennom Innovasjon Norge, herunder investeringstilskudd og etablererstipend. Både investeringstilskudd, bedriftsutviklingstilskudd og etablererstipend har gått kraftig ned de siste årene, og det er stor etterspørsel etter ordningene. Regjeringen ønsker særlig å prioritere tiltak som kommer kvinner og ungdom til gode. I tillegg ønsker regjeringen å øke fylkeskommunenes muligheter til å drive regionalt utviklingsarbeid. Regjeringen foreslår derfor å øke handlingsrommet ved å bevilge ytterligere 30 mill. kroner over budsjettposten.

Innenfor sin generelle rolle som regional utviklingsaktør har også fylkeskommunene et ansvar for å ivareta småsamfunn der det er behov for en særskilt innsats for å opprett-

holde velferd og gode levekår. Regjeringen vil i tillegg bidra til dette arbeidet med en økt satsing over den nasjonale (sentrale) posten, kap. 552, post 72, se nedenfor.

Forslag til ny rammefordeling til fylkeskommunene er å finne i Vedlegg 2. Minstebeløpet til alle fylkeskommunene er foreslått økt tilsvarende økningen på budsjettposten til 5,64 mill. kr.

Kap. 551, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune – ”Fritt fram”

Som følge av den generelle økningen i den regionale rammen (kap. 551, post 60) er også bevilgningen til Oppland fylkeskommune og forsøket ”Fritt fram” foreslått økt med 3,26 mill. kr til 80,41 mill. kr. Det er ikke foreslått endringer på øvrige poster som finansierer dette forsøket.

Kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen over denne posten med 36 mill. kr til 319 mill. kr. Den økte bevilgningen skal i hovedsak gå til innovasjons- og entreprenørskapsrettede tiltak blant kvinner og unge, en forsterket satsing på småsamfunn, kulturbasert næringsutvikling og økt satsing på næringshagene.

Departementet vil iverksette en egen flerårig satsing for utvikling av småsamfunn. Satsingen vil ha fokus både på gode tjenester og velferdstilbud, attraktive lokalsamfunn og næringsutvikling. Kommunal- og regionaldepartementet vil aktivt bruke tidligere erfaringer for å få til en fremtidsrettet satsing og etablere nye tiltak og forsøk i samarbeid med bl.a. fylkeskommunen og andre relevante kompetansemiljøer. Som en del av innsatsen rettet mot småsamfunn vil regjeringen videreføre satsingen på MERKUR og utviklingsstøtten til utkantbutikkene.

Innenfor den økte rammen på 72-posten vil det bli satt av ekstra midler til programsatsinger, herunder innenfor Innovasjon Norge og SIVA, knyttet til innovasjon og entreprenørskap for kvinner og ungdom. Økte midler vil også bli avsatt til SIVAs Næringshageprogram, både til mulige utviklingstiltak for eksisterende næringshager og til etablering av nye hager. Fordelingen på de nasjonale virkemiddelaktørene går frem av Vedlegg 3.

Regjeringen mener i tillegg at det er et stort potensial for næringsutvikling innenfor kulturbaserte næringer og foreslår en ny satsing på dette området. Befolkningens etterspørsel etter opplevelser og meningsfull fritid skaper grunnlag for næringsaktivitet i distriktene som er viktig både i seg selv og som følge av ringvirkningene de gir for annen næringsvirksomhet og bostedskvalitet. Det legges opp til en satsing i samarbeid mellom flere departement samt fylkeskommunene og aktuelle virkemiddelaktører.

Øvrige kapitler og poster

Det vil bli avsatt økte midler til kap. 552, post 21 for å dekke departementets økte utrednings- og forskningsbehov (1 mill. kr). Ut over dette er det ikke foreslått endringer på øvrige kapitler og poster under programområdet for distrikts- og regionalpolitikken.

Med hilsen


for Åslaug Haga

Vedlegg: 3

Vedlegg 1

Revidert forslag til bevilgning for 2006. (mill.kr)

Kap	Post	Betegnelse	KRD	Fylkes- kommunene	Innovasjon Norge	SIVA	Forsknings- rådet	Totalt
551		Regional utvikling og nyskapng						
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling		1 054,56				1 054,56
	61	Næringsrettede utviklingstiltak, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	1 105,00					1 105,00
	64	Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune		80,41				80,41
	70	Regional transportstøtte	300,00					300,00
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling						
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon mv	9,00					9,00
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	84,70		130,50	65,80	38,00	319,00
		Sum programkategori 13.50	1 498,70	1 134,97	130,50	65,80	38,00	2 867,97
		Økning ift. Bondevik II						117,00

2006: FYLKESFORDELING AV KAP. 551 POST 60, TILSKUDD TIL FYLKESKOMMUNER FOR REGIONAL UTVIKLING

Tall i mill. kr

	Objektivt	Skjønn			Total fordeling			
	Objektiv fordeling inkludert garantibeløp	Midler til omstilling	Interreg IIIA	Kommunale næringsfond	Total 2006-fordeling inkludert garantibeløp	Fordeling 2005	Differanse 2005-06	%-vis endring 2005-06
Oslo	5,6	0,0	0,0	0,0	5,64	5,4	0,2	4,4%
Akershus	5,6	0,0	0,0	0,0	5,64	5,4	0,2	4,4%
Østfold	5,6	0,0	11,3	1,4	18,30	16,7	1,6	9,6%
Vestfold	5,6	0,0	0,0	0,0	5,64	5,4	0,2	4,4%
Hedmark	50,7	6,0	11,3	5,4	73,45	68,5	5,0	7,3%
Oppland*	50,4	0,0	0,0	4,6	55,02	53,3	1,8	3,3%
Buskerud	18,1	0,0	0,0	1,9	20,01	17,6	2,4	13,8%
Telemark	40,1	0,0	0,0	3,0	43,11	38,7	4,4	11,4%
Aust-Agder	9,6	6,0	0,0	2,3	17,87	13,7	4,2	30,8%
Vest-Agder	12,9	1,0	0,0	2,5	16,39	12,5	3,9	31,7%
Rogaland	18,7	0,0	0,0	3,6	22,37	18,1	4,3	24,0%
Hordaland	41,2	6,0	0,0	3,3	50,56	50,4	0,1	0,2%
Sogn og Fjordane	55,7	7,0	0,0	8,7	71,41	109,8	-38,4	-35,0%
Møre og Romsdal	70,7	4,0	0,0	11,8	86,55	75,9	10,7	14,1%
Sør-Trøndelag	53,1	3,0	10,1	8,0	74,19	66,8	7,4	11,0%
Nord-Trøndelag	66,8	8,0	0,0	9,5	84,34	79,0	5,3	6,8%
Nordland	182,6	9,0	4,8	13,8	210,24	193,9	16,3	8,4%
Troms	114,5	0,0	8,4	11,1	133,97	120,7	13,3	11,0%
Finnmark	78,3	15,0	12,5	9,0	114,88	110,4	4,5	4,1%
sum	886,2	65,0	58,4	100,0	1 109,58	1 062,0	47,6	4,5%

Objektive kriterier:

1. Vekting av folketall innenfor det distriktspolitiske virkeområdet: Sone A *0,6, sone B *0,45, sone C *0,35, sone D *0,10. Folketall pr. 1.1.2004 etter gjeldende distriktspolitisk virkeområde.
2. Hvert fylke er garantert en bevilgning på 5,64 mill. kr

* Oppland sin andel er overført til kap. 551, post 64 i forbindelse med forsøket Fritt Fram

Vedlegg 3

2006 FORDELING AV MIDLER TIL NASJONALE VIRKEMIDDELAKTØRER.

Mill. kroner

SIVA	
Næringshager	29,0
Inkubatorprogrammet	18,0
Industriinkubatorer	10,0
Regionalisering, nettverk m.v.	5,8
Ekstrasatsing på kvinner og ungdom	3,0
Samlet økonomisk ramme for SIVA	65,8

Innovasjon Norge	
Entreprenørskap	29,0
SMB m/internasjonale vekstambisjoner	30,0
Rekruttere flere kvinner til næringslivet	5,0
Innovasjons- og kommersialiseringskompetanse	3,5
Profilering/omdømmebygging	2,0
Nettverksbasert innovasjon og omstilling	32,0
Norwegian Centres of Expertise (NCE)	20,0
Tjenesteutvikling og analyser	5,0
Ekstrasatsing på kvinner og ungdom	4,0
Samlet økonomisk ramme for IN	130,5

Norges forskningsråd	
FORNY	12,5
MOBI	19,0
VS 2010	5,0
KUNI	1,5
Samlet økonomisk ramme for FR	38,0